

OBRAČUN DAVKOV IN PRISPEVKOV OD ODPRAVNINE

Pojasnilo DURS, št. 4251-1205/2011, 15. 4. 2011

Zavezanec navaja, da mu je delodajalec odpovedal pogodbo o zaposlitvi iz poslovnega razloga ter mu ponudil odpravnino v skladu z zakonom. Zanima ga ali se morajo od višine te odpravnine obračunati enaki davki in prispevki kot od plače.

Pojasnjujemo v nadaljevanju.

Dohodki iz delovnega razmerja se po splošnem pravilu v celoti obdavčijo z dohodnino in obveznimi prispevki za socialno varnost, razen v primerih, ko je z zakonom določeno drugače. Za odpravnino zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi je v Zakonu o dohodnini ter v Zakonu o prispevkih za socialno varnost določena ugodnejša davčna obravnava le, če je izplačana kot pravica iz delovnega razmerja in pod pogoji, ki jih določa Zakon o delovnih razmerjih – ZDR (Uradni list RS, št. 42/02 s sprem.).

Obdavčitev z dohodnino

Skladno z 9. točko prvega odstavka 44. člena Zakona o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/2011 – UPB7) se odpravnina zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki je določena kot pravica iz delovnega razmerja in izplačana pod pogoji, ki jih določa ZDR, v višini odpravnine, ki jo je delodajalec dolžan izplačati na podlagi 109. člena ZDR, ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja. Pri določitvi neobdavčenega zneska ob izplačilu odpravnine iz poslovnega razloga je treba upoštevati, poleg zneska odpravnine, ki je določen kot pravica po 109. členu ZDR, tudi pravilo, da neobdavčen znesek ne sme presegati 10 povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji. To pomeni, da se, če znesek minimalne odpravnine, ki delavcu pripada po 109. členu ZDR, presega znesek 10 povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji, za neobdavčen znesek šteje znesek 10 povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji. Znesek izplačane odpravnine, ki presega neobdavčen znesek, se skladno z drugim odstavkom 44. člena ZDoh-2 všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

Ne glede na navedeno, pa je skladno z 9. točko prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 odpravnina zaradi odpovedi pogodbe iz poslovnega razloga z dohodnino obdavčena v celoti, če je izplačana delojemalcu, ki sklene novo pogodbo o zaposlitvi pri istem delodajalcu ali pri osebi, ki je z delodajalcem povezana oseba ali če je izplačana delojemalcu, ki je z delodajalcem povezana oseba.

Obračun in plačilo prispevkov za socialno varnost

Pri določitvi osnove za obračun prispevkov za socialno varnost od odpravnine zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi je treba upoštevati tretji odstavek 3. člena Zakona o prispevkih za socialno varnost – ZPSV (Uradni list RS, št. 5/96 s sprem.) ter določila Pravilnika o določitvi odpravnin zaradi prenehanja delovnega razmerja za namene izvajanja zakona o dohodnini in zakona o prispevkih za socialno varnost (Uradni list RS, št. 114/02). Tako velja, da se od odpravnine iz poslovnega razloga prispevki za socialno varnost ne obračunajo, če je izplačana v višini in pod pogoji, ki jih določa ZDR. V nasprotnem primeru – če tovrstna odpravnina ni izplačana v višini in pod pogoji, ki jih določa ZDR, pa se v celoti všteva v osnovo za obračun prispevkov za socialno varnost.

Pri ugotavljanju osnove za obračun prispevkov za socialno varnost od odpravnine zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi je zato treba ugotoviti, ali izplačana odpravnina morebiti presega omejitev, ki je določena s 109. členom ZDR. V četrtem odstavku 109. člena ZDR je namreč določena omejitev oziroma najvišji znesek odpravnine: odpravnina lahko znaša največ 10-kratnik osnove iz prvega odstavka tega člena, lahko pa je odpravnina v kolektivni pogodbi na ravni dejavnosti določena tudi v višjem znesku. V kolikor gre za

izplačilo odpravnine do tega limita (torej do višine 10-kratnika osnove ali do višine po panožni kolektivni pogodbi), odpravnina ni v nasprotju z določbami ZDR, kar pomeni, da se (v celotnem izplačanem znesku) ne všteva v osnovo za obračun prispevkov za socialno varnost.